

POSTBUS 3007 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR Haarlem

INGEKOMEN 11 OKT. 2017

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

dhr D. Ket

BEL/GRN

Telefoonnummer +31235143491

ketd@noord-holland.nl

1 | 7

Betreft: Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen

Verzenddatum

11 OKT. 2017

Geachte leden,

Kenmerk

935022/990669

Ter uitvoering van art. 167, tweede lid, van de Provinciewet (inzake de actieve informatieplicht) informeren wij u dat wij op 10 oktober hebben besloten om het gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen en het bijbehorend uitvoeringsprogramma aan te gaan. In deze brief lichten wij de inhoud van het gebiedsakkoord en het uitvoeringsprogramma toe. Beide documenten zijn als bijlage bij deze brief gevoegd.

Uw kenmerk

Het gebiedsakkoord voorziet in de integrale en samenhangende uitvoering van doelstellingen op vlak van economie, natuur, water, recreatie en toerisme, cultuurhistorie, landschap en duurzaamheid in de Oostelijke Vechtplassen. Een zwaar accent ligt op de realisatie van provinciale beleidsopgaven op gebied van natuur (Natuurnetwerk Nederland, Natura2000), water (Kaderrichtlijn Water) en recreatie (visie waterrecreatie). Dit voorjaar is - bij de besluitvorming over de kaderbrief 2018 - reeds de nodige informatie over dit gebiedsakkoord verstrekt.

Het gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen bestaat uit twee onderdelen:

- Het gebiedsakkoord zelf, met hierin de samenwerkingsafspraken tussen partijen over de geambieerde doelstellingen en resultaten, de bijdrage die partijen hieraan leveren en de manier waarop de gezamenlijke uitvoering georganiseerd wordt. Het legt de kaders vast waarbinnen partijen de komende jaren aan het werk gaan.
- Het uitvoeringsprogramma, bestaande uit een samenhangend pakket van projecten en activiteiten om de komende tien jaar een forse impuls te geven aan de uitvoering van de doelen uit het gebiedsakkoord. In het uitvoeringsprogramma zijn de voorgenomen activiteiten en projecten op hoofdlijnen beschreven. Verdere detailuitwerking - binnen de kaders van het gebiedsak-

Postbus 3007

2001 DA Haarlem

Telefoon (023) 514 3143

Fax (023) 514 3030

Houtplein 33

2012 DE Haarlem

www.noord-holland.nl

koord en de beschikbaar gestelde middelen – zal de komende jaren plaatsvinden.

De inzet is dat negentien partijen het gebiedsakkoord op 6 december a.s. zullen ondertekenen. De gemeenten Wijdemeren, Stichtse Vecht en Hilversum, provincie Utrecht, Waterschap AGV, Regio Gooi & Vechtstreek, Gemeente Amsterdam (Waternet), en het Plassenschap Loosdrecht zijn van overheidswege mede ondertekenaars van het gebiedsakkoord. Dit najaar ligt het gebiedsakkoord ook bij deze organisaties ter besluitvorming voor, waarbij aangetekend moet worden dat besluitvorming over de financiële kaders bij een aantal partijen al eerder dit jaar is genomen. Naast genoemde overheden zal ook een aantal private partijen het gebiedsakkoord ondertekenen en een actieve bijdrage gaan leveren aan de uitvoering van het akkoord. Dit zijn: Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten, Vereniging HISWA, Vereniging van Recreatieondernemers Nederland (Recron), Koninklijk Nederlands Watersportverbond (KNWV), Vereniging Verenigde Bedrijven Boomhoek, Vechtplassencommissie, Toeristische Kano Bond Nederland (TKBN), Belangenvereniging Eerste Loosdrechtse Plas (BELP), de Land- en Tuinbouw Organisatie Nederland (LTO) en de Vereniging Kievitsbuurten.

Met de uitvoering van de afspraken uit het gebiedsakkoord is een bedrag van € 78 mln. gemoeid, inclusief bureaunkosten. De bijdrage die de provincie levert aan de projecten betreft een maximale, kader stellende bijdrage van € 51 mln. Dit provinciaal budget komt voor € 39 mln. uit bestaande budgetten (met name Groene Uitweg en Reserve Groen) en € 11,9 mln. is bij de kaderbrief 2018 door uw Staten beschikbaar gesteld. Vanuit externe partijen en fondsen is een bijdrage van € 27 mln. voorzien. Na ondertekening van het gebiedsakkoord zal verdere uitwerking van de projecten uit het uitvoeringsprogramma plaatsvinden. Projecten zullen pas in uitvoering genomen worden als de financiële dekking (incl. het beheer en onderhoud) van betreffend project volledig rond is. Dit staat expliciet vermeld in artikel 9 lid 1 van het gebiedsakkoord. Als dit niet het geval is, wordt de ambitie van de projecten naar beneden bijgesteld of vinden deze projecten geen doorgang.

In deze brief schetsen we kort de achtergronden en de betekenis van het gebiedsakkoord, alsmede de governance ten behoeve van de uitvoering van het gebiedsakkoord.

ACHTERGRONDEN GEBIEDSAKKOORD

Problematiek

De Oostelijke Vechtplassen is een gebied dat al tientallen jaren kampt met grote opgaven en uitdagingen die tot op heden onvoldoende worden aangepakt en opgelost:

- de uitvoering van het natuur- en waterbeleid komt onvoldoende op gang. Er ligt nog een opgave voor de inrichting van circa 800 hectare nieuwe natuur (NNN). Voor het belangrijkste Natura2000-doel, het herstel van de verschillende verlandingsstadia ('mesotrofe verlanding'), is momenteel op verschillende plekken zelfs sprake van achteruitgang;
- de ecologische waterkwaliteit in de Oostelijke Vechtplassen is matig tot slecht en gaat in delen van het gebied achteruit;
- unieke landschappelijke kwaliteiten van het gebied zoals legakkers, petgaten en rietvelden dreigen verloren te gaan door gebrek aan oplossingen en financiering voor het beheer;
- de watersportsector, inclusief de horeca, floreert niet meer als vroeger en is deels verouderd, hetgeen een bedreiging vormt voor de lokale economie en de aanwezige voorzieningen. De vitaliteit van de bedrijven laat zien dat de kopgroep van vernieuwende bedrijven te klein is en dat bij ongewijzigde voortzetting 50% van de bedrijven dreigt te verdwijnen als recreatief bedrijf;
- in de Loosdrechtse Plassen is sprake van een groot baggerprobleem waarbij er al decennia onduidelijkheid bestaat over de verantwoordelijkheid (en financiering) voor de aanpak daarvan. Dit heeft als gevolg dat de bevaarbaarheid sterk afneemt en door het troebele water (zwevend slib) de waterkwaliteitsdoelstellingen niet gehaald kunnen worden;
- er is hinder door de toenemende aanwezigheid van invasieve exoten (met name de waterplant Cabomba en de Amerikaanse rivierkreeft);
- de kwaliteit van de openbare ruimte verslechtert, het (publieke) recreatieaanbod is gedateerd en sluit niet meer aan op de wensen en behoeften van de hedendaagse recreant en het beheer ervan staat onder druk;
- de potenties voor natuur- en landschapsbeleving worden niet ten volle benut. Recreatieve routenetwerken voor wandelen, kanoën, fietsen en varen zijn nog onvolledig. Voor belangrijke schakels of verbindingen in het recreatief netwerk bestaan al jarenlang plannen, maar de uitvoering komt niet op gang.

Aanleiding gebiedsakkkoord

In 2016 is - in opdracht van ons college - een gebiedsproces gestart, waarbij in verschillende sessies met betrokken overheden en stakeholders in het gebied is gezocht naar oplossingen voor de benoemde problemen. Oplossingen waarbij zo goed mogelijk rekening wordt gehou-

den met de verschillende, soms strijdige, belangen en waarbij gezocht is naar synergievoordelen. Afgelopen jaar is een uniek momentum ontstaan: alle betrokken partijen willen nu doorpakken en deze problemen vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid oplossen, waarbij iedere partij zijn aandeel levert. In goede onderlinge samenwerking is dit gebiedsakkoord tot stand gekomen, dat kan rekenen op breed draagvlak. Partijen zien het gebiedsakkoord als de kans om een nieuwe weg in te slaan, waarbij overheden, gebruikers, bewoners, eigenaren en ondernemers uit het gebied met gebundelde krachten aan de slag gaan om de kwaliteit van het gebied op alle fronten te verbeteren: een betere woon- en leefomgeving, sterkere natuur, schoner water en economische groei. Daarmee wordt een duurzame gebiedsontwikkeling in gang gezet. De rol van provincie Noord-Holland als initiator en regisseur van dit proces, wordt door betrokken partijen als zeer waardevol en onmisbaar ervaren.

Inhoud gebiedsakkoord

In het gebiedsakkoord zijn drie hoofdlijnen/speerpunten benoemd waarlangs partijen de komende tien jaar een brede revitalisering van het gebied willen bewerkstelligen:

- Ontwikkelen van het gebied als 'vrijtijdslandschap': een aantrekkelijk en toegankelijk groen gebied waar mensen graag wonen, werken en recreëren. Met een breed aanbod aan vrijetijdsactiviteiten, met publieke en private recreatieve voorzieningen van goede kwaliteit en met talrijke mogelijkheden om het gevarieerde waterrijke (cultuur)landschap, met topnatuur en sporen van een rijke historie (Hollandse Waterlinie, landgoederen, vereningsgeschiedenis), volop te beleven. Maatregelen die hierbij horen zijn onder andere uitbreiding van het recreatief routenetwerk, het oplossen van de baggerproblematiek en herstel van legakkers.
- Versterken van de ecologische waarden door de verschillende natuurgebieden in de Oostelijke Vechtplassen uit te breiden en te verbinden, zodat een robuust natuurgebied ontstaat dat deel uitmaakt van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) en waarbij de omstandigheden zijn gecreëerd om Natura2000- en KRW-doelen te behalen (zoals nieuw leefgebied voor specifieke flora en fauna en schoon en helder water). Maatregelen die hierbij horen zijn onder andere de aanleg van 800 hectare nieuwe natuur, het vasthouden van schoon kwelwater en het terugdringen van de fosfaatbelasting.
- Transformatie van de recreatiesector zodat de economische vitaliteit van de sector wordt vergroot en er een meer divers en bij het gebied passend recreatief aanbod tot stand komt. Een maatregel die hierbij hoort is de aanstelling van een 'gebiedsloots' gedurende vier jaar.

Een overzicht van de inhoud van het gebiedsakkoord is in bijlage 1 opgenomen. Om invulling te geven aan deze drie lijnen zijn deze in het *uitvoeringsprogramma* vertaald in verschillende projecten. Een impressiekaart met indicatieve maatregelen is terug te vinden in de bijlage van het uitvoeringsprogramma.

BETEKENIS GEBIEDSAKKOORD VOOR PROVINCIE NOORD-HOLLAND

Bijdrage beleidsdoelen

Het gebiedsakkoord heeft een integraal karakter en zal de komende jaren resultaten opleveren die bijdragen aan meerdere provinciale beleidsdoelstellingen op vlak van economie, natuur, water, recreatie en toerisme, cultuurhistorie, landschap, zoals vastgelegd in de Agenda Groen, de Visie op waterrecreatie in Noord-Holland 2020 en de Watervisie 2021. Ook kan het gebiedsakkoord een bijdrage in de energietransitie leveren door nieuwe recreatieve vaarverbindingen uitsluitend voor elektrisch varen open te stellen. Dit stimuleert jachthavens om een groter aandeel elektrische sloepen op te nemen in hun verhuurvloot. Er is voorzien in een onderzoek naar de verdere optimalisatie van (water)recreatie en natuur, met daarbij aanbevelingen voor de wijze waarop de recreatiesector in het gebied verder te verduurzamen is.

Commitment natuur- en wateropgaven

Vanwege de Natura2000-status van de Oostelijke Vechtplassen ligt er een grote natuur- en wateropgave, waaronder de realisatie van 800 hectare nieuwe natuur (NNN), waarvoor de provincie aan de lat staat. In het verleden heeft de natuuropgave veel weerstand en discussie opgeleverd, omdat dit economische ontwikkeling in de weg zou staan. Het gebiedsakkoord biedt oplossingen waarbij zowel economisch als ecologisch vooruitgang wordt geboekt. Met de ondertekening van het gebiedsakkoord zullen de partners in het gebied, zoals gemeenten, bewoners en ondernemers, zich ook gaan inzetten voor het tot stand brengen van de natuur- en waterdoelstellingen. Denk hierbij aan jachthavens die de natuur rondom hun havens terugbrengen en onderhouden of een zeilvereniging die luwtestructuren (drijvende pontons) in de plassen aanlegt zodat zwevend slib gaat bezinken en de waterkwaliteit verbetert.

Lagere uitvoeringskosten

Het gebiedsakkoord maakt de kans groter dat natuur- en wateropgaven via vrijwillige weg gerealiseerd kunnen worden en juridische procedures tot een minimum beperkt kunnen blijven. Door de samenwerking tussen het waterschap en de provincie zal synergievoordeel behaald worden, omdat water- en natuuropgaven waar mogelijk aan elkaar gekoppeld worden en in samenhang worden uitgevoerd.

Duurzame oplossingen

Door beleidsdoelstellingen in samenwerking met gebiedspartners uit te voeren, ontstaan oplossingen die breed gedragen worden. Dit stimuleert de bereidheid bij partners om zelf verantwoordelijkheid te nemen voor hun eigen leef- en woonomgeving en biedt mogelijkheden om de uitvoering en het beheer van projecten meer bij het gebied te leggen. Met meer ruimte voor nieuwe verdienmodellen en private financiering en minder afhankelijkheid van overheidsingrijpen (via subsidiëring of handhaving) als gevolg.

GOVERNANCE

Het gebiedsakkoord biedt de inhoudelijke en financiële kaders op basis waarvan partijen de uitwerking en de uitvoering van de projecten uit het gebiedsakkoord oppakken. Gekozen is voor een netwerkbenadering waarin per project een partij is aangewezen om als projecttrekker - binnen de gestelde kaders uit het gebiedsakkoord - aan de slag te gaan met de verdere uitwerking. Gelet op de complexiteit van de opgaven en het krachtenveld, is voorzien in overkoepelende regie via een stuurgroep Oostelijke Vechtplassen die verantwoordelijk draagt voor de implementatie van de afspraken uit het gebiedsakkoord. Deze stuurgroep Oostelijke Vechtplassen is een subcommissie van de stuurgroep Gooi & Vechtstreek. Voor een aantal projecten is de dekking momenteel nog niet hard omdat er nog (Europese) subsidieverzoeken lopen of omdat partijen nog werken aan het hard maken van hun bijdragen. De stuurgroep zal pas akkoord gaan met de start van de uitvoering van een project als alle toegezegde bijdragen hard zijn en er goede afspraken liggen over beheer & onderhoud (Artikel 9.1 van het gebiedsakkoord).

TOT SLOT

Tijdens behandeling van de kaderbrief 2018 zijn door uw Staten een aantal specifieke aandachtspunten benoemd m.b.t. het gebiedsakkoord, te weten: exotenbestrijding, onderzoek naar het samengaan van recreatie en natuur en de milieueffectrapportage voor de nieuwe vaarverbinding tussen de Loosdrechtse Plassen en de Wijde Blik. Deze onderwerpen zijn in het gebiedsakkoord en uitvoeringsprogramma opgenomen en zullen na de ondertekening worden uitgewerkt. Conform uw verzoek worden de onderzoeksopzetten voor deze onderwerpen, zodra deze beschikbaar zijn, ter kennisname aan u toegezonden. Gelet op de urgentie van de exotenbestrijding in het gebied, worden er dit najaar - in samenwerking met bewoners, ondernemers, beheerders en de gemeente Wijdemeren - op een aantal plekken al maatregelen genomen om verspreiding van de exoot Cabomba (waterplant) tegen te gaan.

We zien dit gebiedsakkoord als belangrijke mijlpaal en goede basis om samen met partners de komende jaren te werken aan duurzame gebiedsontwikkeling in dit deel van Noord-Holland. Gezien de omvang en impact van het gebiedsakkoord, bieden we u aan om in 2018 een werkbezoek te brengen aan de Oostelijke Vechtplassen, zodat u ter plekke kennis kunt nemen van de verschillende onderwerpen en hierover in gesprek kunt met betrokkenen.

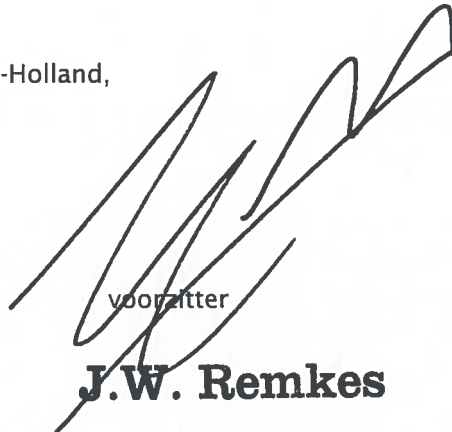
Over de voortgang van de uitvoering zullen we u regelmatig informeren. Dat zal in ieder geval gebeuren als er een update van het uitvoeringsprogramma beschikbaar komt. Daarnaast zal de voortgang van de groenprojecten uit het gebiedsakkoord jaarlijks via het Provinciaal Meerjarenprogramma Groen (PMG) aan u worden voorgelegd.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

R.M. Bergkamp

voorzitter

J.W. Remkes

2 bijlage(n)

- *Overzicht inhoud gebiedsakkoord*
- *Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen, incl. Uitvoeringsprogramma*